

BEZGEK

Yabancılara Türkçe Öğretimi Dergisi
Journal of Teaching Turkish Language to
Foreigners

Derleme Makalesi

Cilt 3 (2024) Sayı 3 198-210

Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültürel Etkileşimin Rolü Üzerine Bir Değerlendirme*

An Assessment of the Role of Cultural Interaction in Teaching Turkish to Foreigners

Emel Şahingöz¹ Ayşe Yücel Çetin²

Şahingöz, E. ve Çetin Yücel, A. (2024). Yabancılara Türkçe öğretiminde kültürel etkileşimin rolü üzerine bir değerlendirme. *Bezgek yabancılara Türkçe öğretimi dergisi*, 3(3), 198-210. <http://dx.doi.org/10.56987/bezgek.1522451>

Makale Hakkında

Geliş Tarihi: 31.07.2024
Kabul Tarihi: 10.09.2024
Yayın Tarihi: 15.09.2024

Anahtar Sözcükler

Uluslararası öğrenciler
Yabancı dil öğretimi
Kültürel etkileşim
Kültürel kodlar
Dil-kültür ilişkisi

Article Info

Received: 31.07.2024
Accepted: 10.09.2024
Published: 15.09.2024

Keywords

International students
Foreign language
teaching
Cultural interaction
Cultural codes
Language-culture
relationship

Öz

Dil; yaşayan, gelişen bir varlıktır ve değişimlerden etkilendiği gibi temasta olduğu bireyi de etkiler. İnsan toplulukları dinsel, eğitimsel, politik, sosyoekonomik ve benzeri sebeplerle birbirlerinin dillerini ve kültürlerini öğrenmeye ve öğretmeye çalışmaktadırlar. Kültürel etkileşim sayesinde daha anlamlı bir dil öğrenimi gerçekleştirilebilir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, bir dil öğretiminin yanı sıra hedef dile yönelik hoşgörü ve evrensel bir bakış açısı da kazandıran kültürel bir süreçtir. Çalışmanın amacı kültürel etkileşimin Türkçe öğretimine etkisini ortaya koymak ve daha etkili bir Türkçe öğretimi için önerilerde bulunmaktır. Bu doğrultuda çalışmanın kuramsal çerçevesini oluşturmak için alan yazınındaki yabancılara Türkçe öğretiminde öğrencilerin karşılaştıkları kültürel etkileşimlere yönelik kaynaklar taranarak bir derleme araştırması gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak, yabancılara Türkçe öğretiminde Türk kültürüne yönelik kültürel farkındalık oluşturulmasının ve bunun için kültürel kodlarla donatılmış öğretim materyallerine yer verilmesinin önemi görülmüştür. Ayrıca Türkçenin yabancılara öğretiminde etkin role sahip öğretmenlerin öğrencilerle doğrudan iletişiminin kültürel etkileşim sürecindeki önemi vurgulanmıştır.

Abstract

Language is a dynamic and evolving entity, influencing and being influenced by the individuals with whom it interacts. Human communities seek to learn and teach each other's languages and cultures for a variety of religious, educational, political, and socioeconomic reasons. Cultural interaction plays a key role in facilitating more meaningful language acquisition. Teaching Turkish as a foreign language is not only a linguistic endeavor but also a cultural one, fostering tolerance and offering a universal perspective toward the target language.

The aim of this study is to examine the impact of cultural interaction on the teaching of Turkish and to propose recommendations for more effective language instruction. To build the theoretical framework, the study conducted a literature review on the cultural interactions experienced by students learning Turkish as a foreign language. The findings underscore the importance of raising cultural awareness about Turkish culture in the language learning process and suggest the inclusion of teaching materials embedded with cultural codes for this purpose. Furthermore, the study highlights the critical role of direct communication between instructors and students, as this interaction significantly enhances the cultural exchange that occurs during the language learning process.

* Bu makale 21-23 Ekim 2020 tarihleri arasında düzenlenen XII. Uluslararası Dünya Dili Türkçe Sempozyumu'nda sunulan "Uluslararası Öğrencilerin Yabancı Dil Öğrenim Sürecinde Karşılaştıkları Kültürel Aktarımların Yansımalarına Yönelik Bir Çalışma" adlı bildirdiden yararlanılarak üretilmiştir.

¹ Millî Savunma Üniversitesi, Ankara, Türkiye. emelsahingoz@gmail.com

² Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye. ayucel@gazi.edu.tr

Giriş

Milletlerin birbirlerini anlama çabalarının yanında bilimsel gelişmelerin de ışığında disiplinler arası çalışmaların öneminin daha da arttığı günümüzde, antropolojik çalışmalar ve arkeolojik bulgular insanı ve onun yaşam tarzını anlamamızda bize aydınlatıcı bir yol çizmektedir. Son dönemdeki bu çalışmalar ise insanın kadim zamanlardan günümüze değin “bir kültür varlığı” olarak var olduğuna dair ilginç bulgular sunmaktadır ki bulgular daha önce insana yönelik çeşitli imgeleri ortadan kaldırmıştır. Tarımsal faaliyetler öncesinde karşımıza çıkan avcı-toplayıcı insan topluluklarında evlilik, takas usulü alışveriş hatta göç iş birlikleri yaptıkları bu bulgularla desteklenmektedir. Yani insan mağara adamı tipolojisinden açık bir kültür varlığına dönüşmüştür (Öztürk vd., 2017, s. 11-12), diyebiliriz.

21. yüzyıl dünyasına geldiğimizde küreselleşme yolunda büyük adımlar atılırken, insanların birbirlerini ve kültürlerini anlama ihtiyacı artmaktadır. Günümüzde zorunluluk olan birbirini anlayabilme çabası, aslında toplumların var oluşlarının en eski zamanlarına dayanmaktadır. Öyle ki insan toplulukları birbirleriyle etkileşime girdikleri andan itibaren çeşitli nedenlerle (dinsel, politik, sosyo-ekonomik) birbirlerinin dil ve kültürlerini öğrenmek ve öğretmek istemişlerdir. Türkçenin geçmişine bakıldığında bu kadim dili, birçok toplumun çeşitli sebeplerle öğrenme çabası içinde oldukları görülür. Tarihî devirlerde vücut bulmuş ve günümüzde dahi etkisini sürdüren, birçok araştırmaya kaynaklık eden, Türkçeyi diğer toplumlara tanıtmak ve onun öğretimini kolaylaştırmak amacıyla meydana getirilmiş örnekler mevcuttur. Bunların akla ilk gelen örneklerden biri olan Kaşgarlı Mahmud tarafından hazırlanmış 11. yüzyılın kıymetli eseri *Dîvânü Lugâti't-Türk*, Türkçeyi Araplara öğretmek amacıyla hazırlanmıştır. Diğer kıymetli eser olan *Muhâkemetü'l-Lügateyn*, 15. yüzyılın gerekleri neticesinde Ali Şir Nevâî tarafından kaleme alınmış ve eserde Farslara Türkçe öğretmek amaçlanmıştır.

Günümüze gelindiğinde yabancılara Türkçe öğretimi için kurulmuş olan Türkçe Öğretim ve Araştırma Merkezleri (Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi [TÖMER] vb.) üzerinden Türkçe öğretimi belirli programlar dâhilinde sistemli olarak gerçekleştirilmektedir (Şahin, 2023). Alan yazınında disiplinler arası çalışmalar da dâhil olmak üzere yabancılara Türkçe öğretimine yönelik birçok çalışma yer almaktadır.

Bu çalışmada ise yabancılara Türkçe öğretiminde kültürel etkileşimin öğrenme süreçlerindeki rolünü inceleyerek daha etkili Türkçe öğrenme-öğretme durumları oluşturmak amaçlanmıştır. Hedef dilin düşünce biçiminin, mantığının, o dilin konuşulduğu farklı toplumsal ve yaşamsal pratiklerin bilinmesi önemlidir” (Han 2007). Bahsi geçen bu etkenler anlaşılır hâle gelmedikçe öğrenilmeye çalışılan dil, gramerden öteye geçip anlamlı hâle gelemez. Bu bağlamda alan yazınına bakıldığında, yabancı dil öğretiminde kültürel etkileşimin ön plana çıkarılması gerektiği görülmektedir. Kültürel unsurların taşıyıcıları olan yazın türlerinden türküler, hikâyeler, efsaneler (Çakır, 2020), toplumsal deneyimlerin en önemli aktarıcılarında olan kalıp sözler (Demirtaş, 2021; Yılmaz, 2022), yeni nesil dijital öyküler (Türkmen ve Alptekin, 2022) vb. edebî ürünler yabancılara Türkçe öğretiminde kültürel etkileşimin de sunulmasında ve böylelikle daha etkili bir öğretim gerçekleştirilmesinde önemlidir.

Bu noktadan hareketle alan yazınına katkı sağlanması ve yabancılara Türkçe öğretiminde daha etkili öğretim yaklaşımlarının sürece dâhil edilmesi düşüncesiyle araştırmanın literatür kısmında dil ve kültür kavramlarına değinilmiştir. Sonrasında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürün yeri ve önemi hakkındaki bilgilere yer verilmiştir. Kültürel etkileşimin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yeri ve önemi hakkında alan yazınından hareketle çeşitli çalışmalardan faydalanılmıştır. Son olarak kültürel etkileşimin yabancı dil olarak Türkçe öğretimine etkisinin önemi açıklanmıştır. Araştırmanın son bölümünde ise elde edilen veriler ışığında yabancılara Türkçe öğretiminde kültürel etkileşimin nasıl olması gerektiğine dair sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

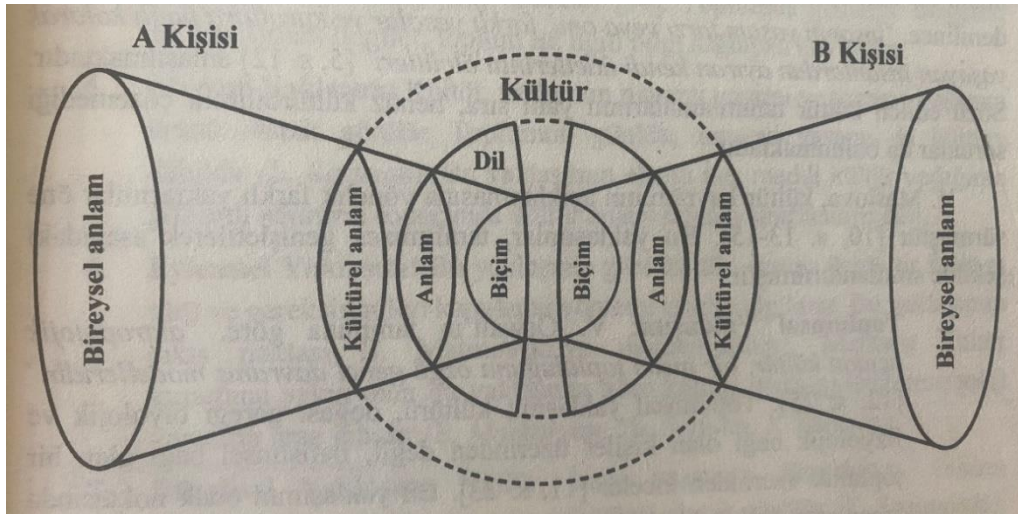
Yöntem

Alan yazını çerçevesinde geliştirilerek yapılandırılan bu çalışma, nitel araştırma yöntemi kapsamında bir derleme niteliğindedir. Bu tür çalışmalarda amaç bir konuyu, o konu hakkında ortaya konmuş çalışmalar ışığında ilişkilendirerek değerlendirmektir (Aydoğdu vd., 2017). Derleme çalışmalarında konuyla ilgili alan yazınında geçen bilgiler araştırılarak analiz edilir (Batovski, 2015). Bu nedenle söz konusu çalışmada yabancılara Türkçe öğretiminde kültürel etkileşimin yeri ve önemi üzerinde durulmaktadır. Dil ve kültür kavramlarından yola çıkılarak bu kavramlar arasındaki ilişki ortaya konmuş, bu ilişkinin yabancılara Türkçe öğretimi sürecine yansımaları değerlendirilmiştir. Bununla birlikte kültürel etkileşimin dil öğretimine etkisi, öğrenme süreçlerindeki rolü ve önemi vurgulanmaya çalışılmıştır. Yabancıların Türkçe öğreniminde kültürel etkileşimlerinin sonuçları yorumlanarak önerilerde bulunulmuştur.

Dil-Kültür İlişkisi

Yaşayan bir varlık olan dil; doğar, gelişir, kimi zaman etkilenir ve değişir kimi zaman etkiler ve değiştirir. Kültürel yapısı güçlü toplumların dilleri, üzerinde taşıdığı kültürel unsurların da etkisiyle daha baskın bir karaktere bürünerek temasta bulunduğu başka bir dil ve o dilin taşıdığı kültür üzerinde daha etkilidir. Dil ve kültür birbirini tamamlayıcı ve birbirinden ayrılmaz bir bütündür. Dil üzerinde kültürel kodlara dair belirgin izler görmek bu bütünlüğün en önemli delilidir. Kısacası dil ile kültür arasında belirgin bir münasebet söz konusudur.

Alan yazınına çokça konu olmuş dil-kültür ilişkisinin ilk kez kişiler arası iletişim süreciyle aktarılması dilbilimci Lado (1967/2016) tarafından bir şema üzerinde gösterilerek açıklanmıştır (bk. Görsel 1). Bu şema düşüncesinin kişiler arası hangi adımlar ve biçimlerde yol aldığını göstermektedir.

Görsel 1. Lado'nun dil-kültür ilişkisi şeması (Lado, 1967/2016, s. 9)

Lado'nun (1967/2016) oluşturduğu şemaya göre düşüncesini yansıtmak isteyen A kişisi öncelikle bireysel anlam prizmasını kullanmakta sonra bu bireysel anlam, kültürel anlam dizisinden geçerek kendi genel anlamını kazanmaktadır. Yani iletişimin ilk basamağı için gerekli olan ileti somut konuşma biçiminde alıcıya sunulmaktadır. Alıcı (B Kişisi) tarafından algı süzgecinden geçen ileti, yine alıcının kendi kültürel ve kişisel merceğinde yorumlanmakta sonrasında ise kültürel anlamdan bireysel anlama giden yolculuk alıcının öznel tavır ve davranışlarının ışığında tamamlanmaktadır.

Demirel (2021) insanlar arası etkin bir iletişim vasıtası olarak gördüğü dili çok geniş bir çerçevede ele almaktadır. Ona göre beden diline ait unsurlar dili kapsamının dışında yer alsalar dahi iletişimin gerçekleşmesinde rol oynar ve dilin öneminden hiçbir şey götürmez. Toplumsal bir işleve

sahip olan dil sadece iletişimi sağlamakla kalmaz aynı zamanda toplumla taşıdığı kültür arasında da bir bağ kurar. Çünkü dil kültürün yansıtıcısıdır.

Vardar'ın (1998, s. 16-17) da belirttiği gibi diller kendi toplumlarına ait kültür ve medeniyetlerine göre şekil almakta, aynı zamanda bu konum ve yapı dâhilinde görevini yerine getirmektedir. Dil, pasif bir vasıta değildir. Hem ait olduğu toplumun aynasıdır hem de aktif bir şekilde kendine has yeteneğiyle şekillendirme ve yeni yaratımlar yapar. İçinde yer aldığı evreni özgün bir biçimde değerlendirir, şekillendirir ve ona yeni pencerelerden bakmayı sağlar.

Kongar (2005, s. 38), kültürü tanımlarken tabiat ve yaratıcının meydana getirdiklerinin hepsini onun içine dâhil eder. Yani kültürün tanımladığı çerçeve çok geniş bir dünyayı anlatır. Aynı zamanda kültür, birlikte yaşayan canlıların hepsinin yine birlikte meydana getirdiği anlayışlardır. Tabii, birlikte yaşayan canlıların tamamı için aynı şeyi söylemek pek mümkün değildir.

Dil edinimi veya yabancı dil öğreniminde kültürel unsurların da paylaşımı kuşkusuz ki kaçınılmaz bir durumdur. Dil, kültür taşıyıcısıdır ve etkileşimde bulunduğu herkesle mensubu olduğu kültür de mutlaka rastlaşır. Yani dil öğrenme hedefinde olan her birey o dilin taşıdığı kültürle tanışmadan, anlamadan tam olarak başarıya ulaşamaz. Çünkü kültür ve dil birbirlerini etkileyip geliştirir.

Aksan (1995, s. 67), kültürün bir yaşam tarzı olup dile yansıdığını ve dildeki bir sözcüğün bir milletin bütün değerleriyle davranışsal eylemleri ve münasebetleri hakkında bir düşünce sahibi olmamıza yardımcı olabileceğini belirtmektedir.

Bir ulusun yaşayış biçimi, inançları, gelenekleri, dünya görüşü, çeşitli nitelikleri ve hatta tarih boyunca bir toplumda meydana gelen çeşitli olaylar üzerinde hiçbir bilgimiz olmasa, yalnızca dilbilim incelemeleriyle, bu dilin söz varlığının, söz hazinesinin derinliğine inerek bütün bu konularda çok değerli bilgiler ve güvenilir ipuçları başma dili ele alarak, belli bir dilin belli bir dönemindeki bir metnini, yalnızca edinebiliriz. Aynı biçimde bir an için tek yabancı etkiler açısından inceleyerek dili konuşan toplumun o süre içinde hangi kültür hareketlerine sahne olduğunu, hangi dış etkiler altında kaldığını saptayabiliriz diye belirtmiştir (Aksan, 1995, s. 65).

Yabancı dil öğrenimi, birçok unsuru içinde barındıran (öğrenme, öğretme, kullanma vb.) oldukça karmaşık bir süreçtir. Bu süreç içinde kişi dilbilim, psikoloji, felsefe gibi disiplinler arası bakış açısı ve kültürel çalışmalarla karşı karşıya kalır.

Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümü tarafından oluşturulan Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Programı, yabancı dil öğretimi ve öğrenme düzeylerini ve dil yeterliliği ölçütlerini içermektedir. Burada iletişimsel dil yeterliliği ön plandadır ve dilin kullanımına önem verilmektedir.

Çerçeve metin, eğitim yöneticileri, öğretmenler, öğretmen yetiştiren kurumlar, ders kitabı yazarları, değerlendirme sürecini hazırlayanlar için başvuru kaynağıdır. Amaç, gereksinimlerin, öğrenim hedeflerinin, içeriğin belirlenmesi ve tanımlanması, materyal seçimi, öğretim ve öğrenim programlarının oluşturulması ve uygulanması, kullanılan öğretim ve öğrenim yöntemleri, değerlendirme gibi süreçlerde standartlaşmayı sağlamaktır. Bu çerçeve sayesinde dil eğitimi verilecek hedef kitlelerin seviyelerine göre belirli gruplara ayrılarak, ihtiyaçlarına uygun eğitim almaları amaçlanmıştır.

Peki, bu konuya standartlar ölçüsünde yaklaşmak yeterli midir?

Çıkış noktası olarak eğitimi destekleyici öneriler, ölçünlü olmak ve zamanı eğitim ve öğretimin lehine kullanmak açısından gerekli görülebilir. Fakat yeterli olup olmadığı üzerinde düşünülmesi gereken bir konudur.

Dil öğretimi sürecinde belirli ilkelerin izlenmesi gerektiğini ifade eden Barın (2004, s. 29), bu ilkeler arasında dil ile kültürün de verilmesinin önemini vurgulamaktadır. Barın'a göre, "Kelimeler boş semboller değildir. İletişimde yer alan her kelime ait olduğu toplumun kültürünün bir parçasıdır.

Yaşantılardan kopuk olarak dil öğretilmeye kalkılırsa o zaman ne dil ne de kültür tam olarak öğretilbilir (2004, s. 25).”

Aslında yabancılara ikinci dil öğretimi verilirken, asıl odak noktası olarak belirlenmesi gereken, yabancı dil öğrenmek isteyen kişinin bunu en iyi şekilde nasıl yapacağı ve bunu yaparken başarı kriterlerinin yeterli bir öğrenme ölçütü olup olmadığının tespit edilmesidir.

Yabancı bir dilin kendine özgü niteliğinde belirleyici olarak genellikle o dilin toplumsal olaylar, durumlar ve ilişkilerin etkili olduğunu açıklayan Brown (1994), ayrıca yabancı dil öğrenmenin aslında o dile ait yeni bir kültürü öğrenmek demek olduğunu vurgular.

Saville-Troike (2006, s. 109) ise ikinci dil öğretiminde kültürel bağlamın da sürece dâhil edilmesinin gerekliliğinden bahsetmektedir. İkinci bir dil öğrenmek demek; yeni bir dünyayı, bu dünyanın içinde bulundurduğu unsurların tümüyle anlamaya çalışmaktır (Tapan, 1990, s. 55). Öğrencinin farklı bakış açıları geliştirmesini de sağlayacak olan bu anlamaya ve çözmeye dayalı yöntem, hedef kitleye bilgi ve düşünce zenginliğinin de kapılarını açacaktır (Tapan, 1995, s. 156).

İşçi (2012, s. 33), Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı (CEFR) tarafından yayımlanan Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni’nde yabancı dil öğretimi programlarında söz edilmeye başlayan çok kültürlülük ve kültürlerarası kavramlarının bir yansıması olarak kültürel öğelerin de öğretim sürecinde bulunması gerektiğinin önemini vurgulamaktadır. Ona göre yeni bir dil öğrenmenin, onu daha iyi anlayabilmenin yolu o dilin ait olduğu kültürel öğelere maruz kalmasından geçer. Böylece öğrencinin kültürel farkındalığının artması ve mensup olduğu kültürden başka kültürlerin de varlığından haberdar olması, kültürlerarası karşılaştırmaların kapısını açmakta ve öğrenciye farklı bir bakış açısı kazandırmaktadır.

Ayrıca, 2020 yılında revize edilen Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni Tamamlayıcı Ciltte çok dillilik ve çok kültürlülük becerileri daha kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır (Council of Europe, 2020). Tamamlayıcı Cilt, çok dillilik ve çok kültürlülüğü diller arasında değişime izin veren farklı bir yetenek olarak sunmaktadır. Kişinin becerilerini kullanırken hem genel becerilerini hem de dil becerilerini ve dil bilgisini değişik şekillerde kullanabileceğini ifade edilmektedir. Örneğin, bir kişi yeni öğrendiği dilin dil bilgisini tam olarak kavrayamadığı ve bunun sonucunda o dilin mensuplarıyla etkili bir iletişim kuramadığı durumlarda diller arası değişimlere başvurarak farklı seçenekleri (beden dili, yansıma sözcükler vb.) gözden geçirir ve iletişimini başarıyla tamamlar.

Niu’nun (2015) Western Kentucky Üniversitesinde yabancı dil öğreniminde kültürler arası duyarlılık üzerine yarı deneysel bir öğretim çalışması yaptığı doktora tezindeki bazı tespitleri dikkat çekicidir. Niu’ya göre yabancı dili öğrenen kişinin bakış açısı göz ardı edilerek verilen bir yabancı dil eğitimi çok da verimli olmayacaktır. Bunun için öğretmen merkezli öğretim yaklaşımından ziyade öğrenci merkezli bir yaklaşım bu süreçte daha etkili olabilir.

Yabancı dil motivasyonunun yüksek olması etkili bir çıkış noktasıdır. ‘Deneyimsel öğrenme’ farklı ülkelerden insanlarla deneyimsel temasların benzersiz değeri öğrencinin öz farkındalığını geliştirmenin gerekliliği ve öneminin altının çizilmesi gerekir. Kültürel duyarlılık ve yeterlilik, kültürel genogramlar (aile soy ağacı, gen haritası, genetik çizelge) ve irksal hikâye anlatımı, öğrencilere kendi inançlarını, tutumlarını incelemeleri için ilham verir ve rehberlik eder. Etnografik görüşmeler ve farklı kültürlerden misafir edilen konuşmacılar, öğrencilerin farklı kültürlere maruz kalma sayısını artırır. Öğrencilerin gelişimlerinde kültürel yeterlik becerileri, vaka çalışmaları, simülasyonlar (benzetim, öğrence) ve rol oyunları etkili bulunmaktadır (Chau, 1990, 1992; LaFromboise & Foster, 1992; Leong & Kim, 1991; Lewis & Hayes, 1991).” (Akt., Niu, 2015, s. 4)

Williams (2005), yurtdışındaki eğitim programlarının etkisini keşfetmek için öğrencilerin kültürlerarası uyum ve duyarlılığı üzerine deneysel bir çalışma gerçekleştirmiştir. Yurt dışında öğrenim gören ve yurttan kalan öğrencilerin farklılıklarının karşılaştırılması için ön test- son test yöntemiyle

“Kültürler Arası Uyum Envanteri ve Kültürlerarası Duyarlılık Endeksi” uygulaması gerçekleştirmiştir. Bu araştırmanın sonuçları göstermektedir ki yurtdışında okuyan öğrenciler arasında kampüste kalan öğrencilerin kültürlerarası iletişim becerilerinin gelişmesinde çeşitli kültürlere maruz kalma seviyesinin en güçlü belirleyici olduğunu bildirmektedir.

Köşker (2015), “Yabancı Dil Öğretiminde Kültür Aktarımı: Fransız Dili Örneği” adlı çalışmada; dil öğrenmenin salt dilbilgisi kurallarından ibaret olmadığını belirterek toplumların bünyelerinde barındırdıkları farklı unsurlar üzerinde durmuş ve sahip oldukları kültürel değerlerin öneminin altını çizmiştir. Ona göre yabancı dil öğretiminde hedef kültür aktarımı oldukça önemlidir ve metot kitapları bu kültür aktarımında büyük yere sahiptir; buna göre düzenlenmelidir.

Singapur’da özel eğitim kurumlarında öğrenim gören öğrenciler üzerine yapılan bir araştırmada, çalışma grubunda bulunan 12 Çinli öğrencinin en çok zorlandığı unsurlardan birisi olarak sosyo-kültürel uyum ortaya konmuştur (Chey, 2007). Özellikle dil ve iletişim temelli problemlere dayanan arkadaşlıklar kurmak ve günlük hayata dâhil olmak üzerine şikâyetlerde bulunulmuştur. Bu araştırmaya ek olarak yabancı uyruklu öğrencilerin konaklama, sağlık hizmetlerine ulaşma, rahat ulaşım, memleket özlemi gibi konularla birlikte yemek ve benzeri kültürel faktörlerde de sıkıntı yaşadıkları görülmektedir (Güçlü, 1996). Yabancı uyruklu öğrencilerin karşılaştıkları bu gibi problemlerin, onların psikolojik olarak olumsuz etkilenmesine sebep olduğu ve kültürel uyumlarını zorlaştırdığı alan yazınında bulunan birçok çalışmada görülmektedir. (Mori, 2000; Winkelman, 1994).

Polatcan (2023) çalışmada, Türk soylulara Türkiye Türkçesi öğretiminde karşılaşılan sorunlara yönelik belirlenen kriterlere uygun makaleler üzerinden bir araştırma yapmıştır. Elde ettiği verilere göre Kazak öğrencilerin, özellikle Rusçanın etkisiyle, kalıp ifadelerde çeşitli hatalar yaptıkları belirtilmektedir. Dildeki kalıp ifadeler kültürel etkileşim yoluyla Türkçe öğretimi için birçok kültürel kodun kaynağını oluşturmaktadır. Türk soyluların Türkiye Türkçesi öğrenirken karşılaştığı sorunların en aza indirilebilmesi için Türkçenin doğal ortamında öğrenilmesinin desteklenmesini vurgulamaktadır.

Yabancı Dil Öğrenim Süreci ve Kültürel Etkileşim

Yabancı bir dil öğrenirken karşılaşılan yeni kültür, yeni bir dilin öğrenimini kimi zaman kolaylaştırmakta kimi zaman ise zorlaştırmaktadır. Yeni dilin taşıdığı kültürle içsel öğrenmeler gerçekleştirilme farkındalığı yüksek öğrencilerde öğrenme süreci de kolay ve anlamlı ilerlemektedir.

Her milletin kendine ait bir düşünce yapısı vardır. Bu düşünce tarzı çoğu zaman kendini oluşturan insanların, kendi milleti dışındaki insanlara, onların yaşayış tarzlarına, evrene, tabiata karşı nasıl baktığını da belirler. Kendi içinde sadece kendine has bir tarzla vücut bulur. Bu vücut bulma hâli işte millî kimlik dediğimiz olguyla diğerlerinden sizi ayırır. Dil, bir milletin millî kültürünün hazinesidir (Alimjanova, 2016, s. 92). Buradan hareketle öğrenilen yeni bir dilin millî düşünce yapısını kavramak kültürünü anlamaktan geçer. Kültür kavramının içeriği çok geniştir ve bir milleti oluşturan tüm öğeleri içerir.

Tam bu noktada kültürdilbilimden bahsetmek yerinde olacaktır. Çünkü Maslova’ya göre (2001, s. 36), “kültürdilbilimin konusu, efsanelerde, ritüellerde, adetlerde, folklorik ve dinsel söylemlerde, manzum ve mensur olan sanatsal metinlerde, deyimlerde, eğretilmelerde, sembollerde, atasözlerinde ve kalıplaşmış sözlerde vs. yansıtılan, asıl olarak insanın arketipik ve prototipik sonuçlarını genelleştiren ve kültürde sembolik, imgesel ve metaforik, duygu ve değer açısından kalıplaşmış anlamlar kazanan dil birimleridir.”

Kültürbilimin önemli öğelerinden biri olan konsept kavramının kültürel içeriğine dikkat çeken birçok araştırmacı vardır. Araştırmalara göre konsept, zihinsel bir biçimlenme sürecidir ve kültürel

hatırlatmaları derindir. Lihaçev'e göre (1997, s. 287) dili yalnız kişilerarası bir anlaşma aracı olarak değil bununla birlikte o dili konuşan millete özgü kültürün bir yansıması olarak görmek gerekir. Amacı doğrultusunda kültürdilbilim bize, dilsel birimlerdeki kültür birimlerini incelememizi, bununla birlikte dil öğretimi gerçekleştirirken dil birimlerinin içerdiği anlamların da su yüzüne çıkarılması gerektiğini söylemektedir. Bu tespitlerin ışığında şöyle bir örnekten bahsedilebilir:

Afrika'nın güneydoğusunda yer alan Mozambik ülkesinde karşılaşan bir Afrikalı ve bir Alman kadın sohbet ederlerken ortak anlaşma dili olarak Türkiye Türkçesini kullanıyorlar. Video çekimiyle Türklere Mozambik ülkesini tanıtan Afrikalı kadının Türkçe konuşmasına şahit olan Alman kadın şaşkınlık içinde Afrikalı kadına Türkçeyi nereden öğrendiğini soruyor. Türkiye'de 7 yıl yaşadığını ve burada Türkçe öğrenmeye başladığını söyleyen Mozambikli kadının cevabı Alman kadını bir kez daha şaşırtıyor. Alman kadın ise Almanya'da Türkoloji, Türk Dili ve Edebiyatı okuduğunu, bu sebeple Türkiye'ye sıklıkla gittiğini söylüyor. Afrikalı kadın, Alman kadının Türkçeyi çok güzel konuştuğunu belirtmesi üzerine, Alman kadının; "Çat pat!" yanıtını vermesine olağan üstü tepki veren Afrikalı kadın "çat pat" konseptini kullanmanın iyi bir öğrenme belirteci olduğunu sözleri ve hareketleriyle vurguluyor.³

Dünyanın iki farklı ülkesinden yolları kesişen bu insanların ortak dil olarak Türkçeyi kullanmalarının yanında dile ait kültürel kodların izlerinin belirgin bir şekilde görülebilmesi dilin kültür taşıyıcılığının ve dil öğrenirken gerçekleşen kültürel etkileşimin açık bir yansıması olarak görmekteyiz.

Ortak konuşma dili olarak Türkçeyi tercih ediyorlar. Hatta koyu bir sohbe giriyorlar diyebiliriz. Konuşmaları esnasında "çat pat" sözünü bir Alman'ın ağzından duyan Afrikalı kadın çok şaşıyor ve bu sözün söylenmesinin Türkçenin iyi bilindiğini anlatan bir gösterge olarak algılıyor. Çat pat sözcüğüne bir kültürel kod olarak bakıldığında tabiat unsurlarının nasıl da sadece bir söz öbeği olmaktan çıkıp kültürel bir taşıyıcı hâline dönüştüğünü bu ikilinin konuşmalarından gözlemleyebiliyoruz. Türkiye'de Türkiye Türkçesi öğrenen bir bireyin, mesafeler kat etse bile dünyanın bir diğer ucunda Türk kültürünü taşıyor olması dilin kültürel taşıyıcılığının ne kadar sınırsız olabileceğini göstermektedir.

İnsanlar arası iletişimi incelemenin; insanların içinde buldukları toplumu ve dünyayı idrak edebilmelerindeki mensubu oldukları millete ait özelliklerin, muhtelif fikir ve bu fikirleri yorumlama usullerinin, dille ilgili ve dille ilişkisi olmayan gerçekliklerin ve dil dünya üzerine ulaştığı yargılara ait özgül niteliklerin anlaşılır duruma getirilmesine yardımcı olur (Alimjanova, 2016, s. 216). Dil öğretiminde çağrışım konseptine dikkat edecek olursak, bir sözcük söylendiği andan itibaren muhatap tarafından algılanırken bir madde, durum veya olayla ilişkili imgesel bir imaj oluşturan anlaşılması güç bir yapı biçimlenir. Daha sonra zihnimizde yer alan söz varlığındaki irtibat noktalarına ve zihnimizde düşünüp tasarladığımız olaylar dizisine uyan bir model çalışmaya başlar. Böylece sözcük ağızdan ilk çıktığı andan itibaren akla gelen ilk anlamıyla yorumlanan anlamsal temeli arasında bir münasebet kurmuş oluruz (Alimjanova, 2016, s. 216). Yukarıda verilen yaşantı örneğinde "çat pat" sözcüğüne verilen tepkinin de öğrenmenin olumlu aktarımı çerçevesinde gerçekleştiği söylenebilir. Öğrenme sadece dilin yapısal aktarımı şeklinde gerçekleşmez aynı zamanda bu süreçte kültürel etkileşimlerin varlığı söz konusudur.

³ Kahveciler, R. N. (2024, 26 Şubat). Mozambik'te karşılaşan bir Alman ve Afrikalı Türkçe konuşmaya başladı [Video]. Erişim adresi: <https://www.gzt.com/video/jurnalist/mozambikte-karsilasan-bir-alman-ve-afrikali-turkce-konusmaya-basladi-2234569>

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Yabancı dil öğrenme ihtiyacının temelinde çeşitli sebep ve amaçlarla (eğitim, teknoloji, göç, sağlık... vb.) farklı milletlerle iletişim kurabilme çabası yatmaktadır. Etkili bir iletişim de dili etkili kullanabilmekten geçer. Kişi kendi ana dilini kullanırken bile konuştuğu dilin yeterliliklerine ne kadar sahipse iletişim de o kadar başarılı olacaktır. Dünyanın farklı topraklarında büyüyen, yetişen insanların mensubu oldukları dili ya da yeni kazanmak istedikleri hedef dili gerektirdiği ölçüde tam olarak edinmeleri ve öğrenmeleri koşulunda bu dilin onlara sunacağı sınırsız olanaklardan da eksiksiz faydalanabileceklerdir. Bununla birlikte ana dilinden başka yeni bir dil öğrenmenin sadece dil kurallarını öğrenmek olmadığını altını çizmek gerekir. Yabancı dil öğrenmek demek aynı ana dili edinimindeki gibi dilin ait olduğu kültürel unsurları da içine alarak, anlayarak ve yorumlayarak öğrenmek demektir.

Yabancı dil öğrenim ve öğretim sürecinde kültürlerarası benzerliklerin ve farklılıkların vurgulanması gerekmektedir. Dil ve kültür arasındaki bu ilişki kültürel farkındalığın artmasını sağlamakla beraber yabancı dil öğretiminde kültürel etkileşimin de önünü açacaktır.

Kendine has, çok unsurlu ve karmaşık bir düzene sahip olan yabancı dil öğretiminde önemli dinamiklerden biri de öğrencilerle etkili bir iletişim ve temas içinde olan öğretmenlerdir. Öğrenciler, öğretim sürecinin her aşamasında olduğu gibi hem ait oldukları kültüre hem de öğrenmek istedikleri dilin kültürüne ait değerleri anlamaları açısından öğretmenlerinin yardımına ihtiyaç duyarlar (İşcan ve Yassıtaş, 2018). Kültürel farkındalık olarak nitelendirdiğimiz bu süreç öğrencinin iki dil arasındaki benzerlik ve farklılıkları karşılaştırabilmesine ve öğrenmelerinin daha anlamlı hâle gelmesine yardımcı olur. Böylece yeni bir dil öğrenmenin en önemli köprülerinden biri olan kültürel etkileşimin ilk adımı atılmış olacaktır.

Kültürel farkındalık oluşturmada öğretmenlere yardımcı olacak materyaller kültürel etkileşime yönelik düzenlenmelidir. Yabancı dil öğreniminin doğal bir getirisi olan kültürel etkileşimler, bir aktarımdan ziyade kültürel unsurlarla kurulan bir bağ olarak görülmelidir. Öğretim sürecinde bu unsurlarla öğrenci doğru zamanda ve etkili araçlarla karşı karşıya getirilmelidir (İleri & Göçen, 2024). Yabancı dil öğretim süreçlerinin bu hususlara dikkat edilerek düzenlenmesi önem arz etmektedir.

Öğretim materyali olarak kullanılacak ders kitapları da hedef dile ait tüm kültürel kodları ve etkileşim araçlarını içerecek şekilde seçilmeli ve öğretim ortamına dâhil edilmelidir. Hedef dile ait kültürel unsurlarla doğru bir şekilde donatılmış öğretim materyalleri yabancı dil öğrenen öğrenciye kendi anadiline ait kültürüyle kazanmak istediği dilin kültürünü kıyaslayabilecek ortam oluşturacak, bununla birlikte öğrenmeleri daha anlamlı ve kalıcı olacaktır.

Tomalin ve Stempleski (1993, s. 7) ikinci dil öğrenme sürecinin başında belirlenmesi gereken kültür öğretimini de kapsayan yedi temel amaç bulunduğunu ifade eder. Bu yedi amaçtan yola çıkarak şu sonuçlara varılabilir:

- İkinci dil öğrenen öğrencilerin, kültürel farkındalıklarının gelişmesine yardımcı olunmalıdır.
- Öğrencilerin bireysel ve yaşadıkları toplumsal farklılıkların onların davranış ve konuşmalarını doğrudan etkileyebileceğini anlayabilmeleri ve empati geliştirebilmeleri sağlanmalıdır.
- Öğrencinin hedef dile ve onun yansıması olan kültüre ait yöresel, geleneksel davranımların farklılık gösterebileceğini anlamalarına yardımcı olunmalıdır.
- Öğrenecekleri hedef dile ait sözcük dağarcığının altında yatan kültürel bağlamlara öğrencilerin dikkat edebilmelerini sağlanmalıdır.
- Karşılaştıkları yeni kültüre karşı açık olabilmelerine destek olunmalıdır.

- Öğrenciler, hedef dil ve onun taşıdığı kültür unsurlarını kendi yetenekleri doğrultusunda ve çabalarıyla araştırmalarına teşvik edilmelidir.

Dil ve edebiyat ürünlerinin önemli bir yere sahip olduğu konulardan biri de şüphesiz ki kültürel farkındalığın ortaya çıkarılmasıdır. Kültürel farkındalığın kazandırılmasında kasıt, öğrenciye dünya çapında bir yorumlama ve görme yetisi verebilmek olmalıdır. İki kültürü karşılaştırabilen kişi öğrenme sürecinde kalıplarını yıkar ve böylelikle özgürleşebilir. Bunlara ek olarak çok boyutlu, kalıcı ve verimli bir eğitim ve öğretim süreci için disiplinler arası yapılacak çalışmalara fazlasıyla ihtiyaç duyulmaktadır.

Dil ve kültür birbirinden ayrılmaz bir bütündür ve dil, kültürün kodu olarak tanımlanmakta, kültür ise sağlıklı bir iletişim için bilinmesi gereken dil ötesi bilgilerin içerisinde sınıflandırılmaktadır. Millî kültür öğelerini taşıyan sözcükler; coğrafi isimler, kişi isimleri, etnografik öğeler, toplum ve siyaset kökenli öğeler bu sınıflandırmada yerini bulur (Tomahin, 1982). Yabancı dil öğretim süreci içinde, anlamlı ve kalıcı bir öğrenmeyi destekleyici, stratejik bir öneme sahip olarak yer alması gereken tüm bu unsurlar, öğretim materyalleri kullanılarak öğretim ortamlarına dâhil edilmelidir.

Yabancı dil öğretiminde bahsi çok geçmeyen fakat günümüz değişen ve gelişen dünya paradigmalarında etkili olan, sözsüz iletişim araçlarından biri olan beden dilinin hem evrensel hem de kültürel boyutu bulunmaktadır. Yabancı dil öğrenimi gören bir kişinin o dile ait beden dil ve yapısını öğrenmesi, farklılıkları da daha iyi anlamasına yardımcı olacaktır. Bu konuda öğrenciler teşvik edilmelidir.

Türkçe öğrenen uluslararası öğrencilerin dil öğrenme sürecinde kullandıkları öğretim materyallerinde ve etkinliklerde Türk kültürüne özgü unsurlara yer verilmesi kritik önem taşımaktadır. Türkçedeki yansıma sözcükler, deyimler, atasözleri, beden dili, Türklerin sergilediği örf ve adetler gibi kültürel kodlara dayalı bir öğretim modeli desteklenmelidir.

Kaynaklar

- Aksan, D. (1995). *Her yönüyle dil: Ana çizgileriyle dilbilim I*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Alimjanova, G. M. (2016). *Karşılaştırmalı kültürdilbilim, dil-kültür-insan*. Gazi Kitabevi.
- Aydoğdu, Ü. R., Karamustafaoğlu, O., & Bülbül, M. Ş. (2017). Akademik araştırmalarda araştırma yöntemleri ile örneklem ilişkisi: Doğrulayıcı doküman analizi örneği, *Z.G. Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 556-565.
- Barın, E. (2004). Yabancılarla Türkçe öğretiminde ilkeler. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 1, 19-30. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/turkiyat/issue/16660/329608>
- Batovski, D. A. (2008). Howtowriteareviewarticle. *Assumption University Journal of Technology*, 11(4), 199-203.
- Brown, G. (1994). *Language and understanding*. Oxford: Oxford University Press.
- Chau, K. L. (1990). A model for teaching cross-cultural practice in social work. *Journal of Social Work Education*, 26, 124-133.
- Chau, K. L. (1992). Educating for effective group work practice in multicultural environments of the 1990s. *Journal of Multicultural Social Work*, 1(4), 1-15.
- Chey, C. K. (2007). *Cultural acclimatisation: Foreign students studying in a private educational institution in Singapore*. Edith Cowan University. Retrieved from <https://ro.ecu.edu.au/theses/308>

- Council of Europe (2020). *Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment*. Companion volume, Council of Europe Publishing, Strasbourg, www.coe.int/lang-cefr
- Çakır, R. (2020). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi alanında hazırlanan yedi iklim kitap setinin anonim Türk halk edebiyatı unsurları açısından incelemesi. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 3(2), 206-230.
- Demirel, Ö. (2021). *Yabancı dil öğretimi, dil pasaportu, dil dosyası, dil biyografisi*. 12. Baskı. Pegem Akademi.
- Demirtaş, İ. (2021). *Yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki atasözü ve deyimlerin kültür aktarımına katkısı* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.
- Güçlü, N. (1996). Yabancı öğrencilerin uyum problemleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12, 101-110.
- Han, T. (2007). Yabancı dil öğretiminde ana dilden kaynaklanan kimi hatalarının hedef dilin yazınsal/kültürel becerileri bağlamında irdelenmesi. *V. Ulusal Frankofoni Kongresi Bildirileri* (pp.297-304), Atatürk Üniversitesi, 25-26 Ekim 2007, Erzurum.
- İleri, A., & Göçen, G. (2024). Yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarındaki kültürel unsurlar: yeni İstanbul örneği. *Bezgek Yabancılar Türkçe Öğretimi Dergisi*, 3(2), 76-106. <http://dx.doi.org/10.56987/bezgek.1462715>
- İşcan, A., & Yassıtaş, T. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültür aktarımı: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti örneği (B1-B2 düzeyi). *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 3(1), 47-66.
- İşçi, C. (2012). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan Yeni Hitit Ders Kitabının dört temel dil becerisi ve kültür açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Kongar, E. (2005). *Kültür üzerine*. Remzi Kitabevi.
- Köşker, G. (2015). Yabancı dil öğretiminde kültür aktarımı: Fransız dili örneği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 16(2), 409-421.
- Lado, R. (1967/2016). Karşılaştırmalı kültürdilbilim: Kuramsal ön koşullar (S. Uçar & Ş. Aktay, Trans.). In G. M. Alimjanova (2016) & O. Kozan & C. Paşalıoğlu (Trans. Eds.), *Karşılaştırmalı kültürdilbilim, dil-kültür-insan* (pp. 9-54). (Original work published 1967)
- LaFromboise, T. D., & Foster, S. L. (1992). Cross-cultural training: Scientist-practitioner model and methods. *The Counseling Psychologist*, 20, 472-489.
- Leong, F. T. L., & Kim, H. H. W. (1991). Going beyond cultural sensitivity on the road to multiculturalism: Using the intercultural sensitizer as a counselor training tool. *Journal of Counseling and Development*, 70, 112-118.
- Lewis, A. C., & Hayes, S. (1991). Multiculturalism and the school counseling curriculum. *Journal of Counseling and Development*, 70, 119-125.
- Lihaçev, D. S. (1997). "Kontseptosfera Russkogo yazıka". *Russkaya Slovesnost*. Ot Teorii Slovesnosti k Strukture Teksta. Antologiya (V. P. Neroznak Ed.). 267-279.

- Maslova, V. A. (2001). *Lingvokul'turologiya*. Akademiya.
- Mori, S. (2000). Addressing the mental health concerns of international students. *Journal of Counseling and Development*, 78, 137-144.
- Niu, C. (2015). *A quasi-experimental study of teaching intercultural sensitivity on foreign language learning motivation* [Unpublished Doctoral Thesis]. Western Kentucky University, USA.
- Öztürk, M., Tepetaş Cengiz, Ş., Köksal, H., & İrez, S. (2017). *Sınıftan yabancı uyruklu öğrenci bulunan öğretmenler için el kitabı*. MEB.
- Polatcan, F. (2023). Türk soyluların Türkiye Türkçesi öğretimi sürecinde karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. C. Alyılmaz, O. Er, & İ. Çoban (Ed.), *Türkçe eğitiminin güncel sorunları* içinde (s. 409-418) (2. Baskı). Teke Akademi.
- Saville-Troike, M. (2006). *Second language acquisition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Şahin, S. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretmenlerin yabancı öğrencilerin sosyal ve ekonomik sorunlarına yönelik ilgileri. C. Alyılmaz, O. Er, ve İ. Çoban (Ed.), *Türkçe eğitiminin güncel sorunları* içinde (s. 385-408) (2. Baskı). Teke Akademi.
- Tapan, N. (1990). Yabancı dil olarak Almanca öğretiminde kültür bağlamının değerlendirilmesi. *Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 7, 55-68.
- Tapan, N. (1995). Yabancı dil olarak Almanca öğretiminde yeni bir yöneliş: Kültürlerarası-bildirişim-odaklı yaklaşım. *Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi*, IX, 149-167.
- Tomalin, B., & Stemplevski, S. (1993). *Cultural awareness*. Oxford, Oxford U.P.
- Tomahin, G. D. (1982). *Amerika cherez amerikanizmy*. Moskva, Vıssaya Şkola.
- Türkben, T., & Alptekin, E. (2022). Yabancılar Türkçe öğretiminde dijital öyküleme aracılığıyla kültürel öğelerin aktarımı. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 7(1), 23-58.
- Vardar, B. (1998). *Dilbilimin temel kavram ve ilkeleri*. İstanbul: Multilingual.
- Yılmaz, D. (2022). Türkçe ders kitaplarındaki erdemler teması metinlerinde yer alan kalıp sözler. *Uluslararası Türkoloji Araştırmaları ve İncelemeleri Dergisi*, 7(2), 15-34.
- Williams, T. R. (2005). Exploring the impact of study abroad on students' intercultural communication skills: Adaptability and sensitivity. *Journal of Studies in International Education*, 9, 356-371.
- Winkelman, M. (1994). Cultural shock and adaptation. *Journal of Counseling and Development*, 73(2), 121-126.

Extended Abstract

As the world moves rapidly towards globalization in the 21st century, the need for mutual understanding between people and their cultures has become increasingly important. While the drive to understand one another is a modern necessity, its origins can be traced back to the earliest interactions between human societies. From the beginning of such interactions, communities have sought to learn and teach each other's languages and cultures for religious, political, and socioeconomic reasons. This phenomenon is evident in the history of the Turkish language, which has long attracted the attention of diverse societies for various purposes. Notable examples from history include *Dîvânu Lugâti't-Türk*, an 11th-century work by Kashgarlı Mahmud aimed at teaching Turkish to Arabs, and *Muhâkemetü'l-Lügatayn*, written by Ali Şir Nevâî in the 15th century, which sought to teach Turkish to Persians.

Today, Turkish is taught systematically to foreigners through Turkish Teaching and Research Centers, such as TÖMER (Turkish and Foreign Languages Application and Research Center), as part of structured programs (Şahin, 2023). A significant body of interdisciplinary research has emerged on teaching Turkish to foreigners, highlighting the evolving approaches to language instruction.

This study aims to enhance the effectiveness of Turkish language instruction by examining the role of cultural interaction in the learning process. According to Han (2007), understanding the target language's underlying logic, thought patterns, and social practices is essential for meaningful language acquisition. Without this cultural understanding, language learning becomes limited to grammar and lacks broader meaning. A review of the literature underscores the importance of cultural interaction in foreign language teaching. Cultural elements such as folk songs, stories, legends (Çakır, 2020), and stereotypes (Demirtaş, 2021; Yılmaz, 2022), as well as new-generation digital stories (Türkmen & Alptekin, 2022), serve as key transmitters of social experiences and facilitate cultural exchange in language instruction.

In the literature review, this study discusses the concepts of language and culture to contribute to the development of more effective teaching approaches in teaching Turkish to foreigners. The importance of integrating cultural elements into the curriculum for Turkish as a foreign language is emphasized, drawing on various studies that explore the role of cultural interaction in language instruction. The study concludes with recommendations on how to incorporate cultural awareness into the teaching process, based on the findings.

Language is a living entity that evolves, influences, and is influenced by its cultural context. Societies with strong cultural traditions often have languages that carry a dominant influence, impacting both the language and the culture of others. Language and culture are inseparable; the most concrete evidence of this connection lies in the cultural codes embedded in language. Sharing cultural elements is an inevitable part of language acquisition, and successful foreign language learners cannot fully grasp the target language without understanding the culture it represents.

Barin (2004, p. 29) emphasizes the importance of teaching both language and culture, asserting that “words are not empty symbols; every word is a part of the culture to which it belongs.” If language is taught in isolation from cultural experiences, neither the language nor its associated culture can be fully understood (Barin, 2004, p. 25). The cultural context encountered when learning a foreign language can either facilitate or hinder the learning process. Students who develop cultural awareness are better equipped to integrate the new language into their cognitive framework, making the learning process more meaningful.

Effective communication between teachers and students is crucial for fostering cultural awareness. Teachers play a key role in helping students navigate both their own culture and that of the target language (İşcan & Yassıtaş, 2018). This process of cultural comparison allows learners to draw meaningful connections between the two languages, laying the foundation for successful cultural interaction—one of the most important elements in learning a new language.

To support cultural interaction in language instruction, teaching materials must be designed to promote cultural awareness. Rather than being viewed as a mere transfer of knowledge, cultural interactions should be seen as a natural bond between languages. Students should encounter these cultural elements at appropriate moments, using effective tools (İleri & Göçen, 2024). Foreign language instruction should be carefully structured to emphasize the integration of cultural interaction.

Textbooks and other teaching materials should include cultural codes and tools that reflect the target language's culture. Well-designed instructional materials will help learners compare the culture

of their native language with that of the target language, leading to more meaningful and long-lasting learning outcomes. It is essential to incorporate elements of Turkish culture-such as idiomatic expressions, proverbs, body language, customs, and traditions-into the teaching process to enhance cultural understanding among international students learning Turkish.